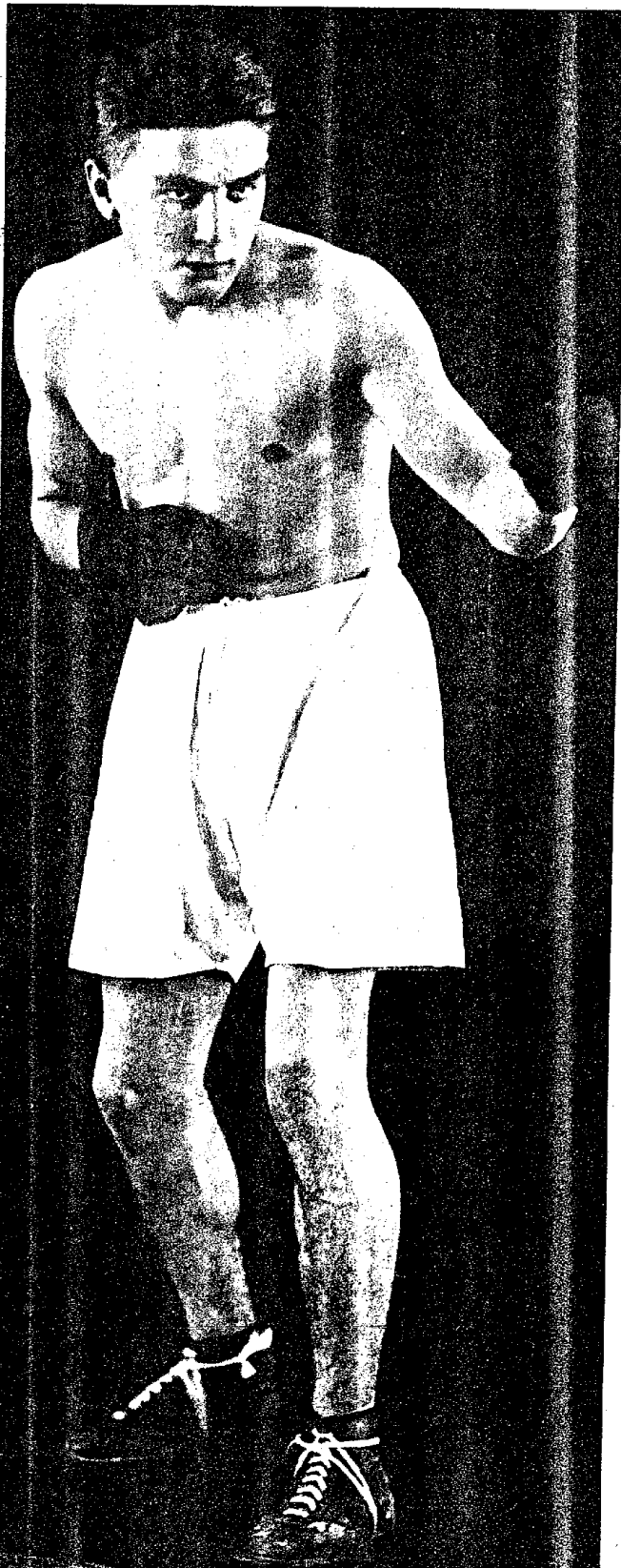

PETE SANSTØL:

Første artikkel.

GJENNOM RINGE

Sanstøls egen beretning om sin lysende bokse-karriere — Norsk enerett: VI

PETE SANSTØL er et navn som får bol til å bli varme i blikket — i Norge, i Canada, i mange andre land på den nordlige halvkule. Det er ikke så svært mange årene siden Cyclone var litt av en fane for gentlem «fair play». Han er den nordmann som har lengst i boksesporten uten å ta skade av aldri vært slått i gulvet. Og han var uoffisiell mester i Canada i begynnelsen av 30-årene i de berømte kampene mot Panama-negeren.

Sanstøl er stadig på farten. I dag er han i Oslo og har slått seg ned i Oslo for en stund sammen med en fortryllende indiansk adoptiv sønn. På en bok: «Gjennom ringen» — han instruerer i finesser — han holder foredrag — han er en helse som ut fra idealistiske beveggrunner kjemper og mislykkes i samfunnet.

VI MENN skal gi noen utdrag fra boken. Sanstøl forteller om sine mange hundre amerikanske kamper — og hvor han har mange kloke boksing som sport og kroppskultur.

Jeg vet at det er krefter som arbeider for å få bort boksing, sier Pete Sanstøl. — Men jeg har sett tusenvis av gutter som har kommet på rett kjøl i livet fordi de i boksesporten lærte respekt for reglene, for motstandere —. Og først når de forsto at de kunne ta nederlaget med et smil, bygget de opp sin egen karakter.

Jeg vet selv hva det vil si å være liten og underlegen og nødt til å kjempe mot overmakten. Jeg var så knøtt-liten av vekst at de ikke ville ha meg med på juniorlaget i fotball hjemme i Stavanger i guttedagene. Så lenge vi spilte på løkkene, ble jeg tålt. Men når det kom til en alvorlig kamp, satte de meg ut av laget.

Så hadde jeg denne dialekten å stri med. Jeg er født på Moi mellom Egersund og Flekkefjord — og alle skulle pirke på det rare språket mitt. Det hørte nesten til dagens orden at jeg kom hjem fra skolen med blått øye. Og var det ikke noen slagsmålsmærker på meg en dag, trodde mor at jeg måtte være syk!

Det merkelige var at jeg visste jeg kunne slåss og forsvare meg. Men juling fikk jeg, for jeg røk gjerne løs på dem som var mye større og kraftigere enn jeg.

Det var vel nærmest et mindreværdighetskompleks som fikk meg til å begynne å bokse. Dette at jeg støtt og stadig ble gjort narr av og led overlast, skjerpet trangten til selvforsvar. Jeg måtte finne en sportsgren hvor det ble tatt hensyn til vekt og størrelse. Og så bestemte jeg meg til å bli nevekjemper.

De første boksehanskene

Men hvordan skulle jeg skaffe meg noe å ha på hendene? Jeg tok et av mors håndklær og sydde hanskene av. Den nødvendige stoppingen fikk jeg fra ullsekkene nede på kalen. Jeg holdt forresten på å bli knepet av en konstabel da jeg skar i de svære sekkene. Men springe

kan jeg som få — ullen hadde jeg skjorta.

Bolsehanskene. Treningen kunne på nede i kjelleren tok til å få mening.

En lang, rangt skolen hadde erle og lenge, at jeg matbilen ned når de små ydmykelsen.

En gang sto Kai med en flunkende hadde en irritert det var han som e. Jeg forsøkte å na for mors skyld. Me i vendingen — jeg spark i baken og latter på kjøpet.

Det bestemte me bli mitt første off innbitt med trening.

Endelig kom dag egiet jeg meg slik de andre forlangte slåss. Karsten var. Han visste at jeg.

Her er den lille gut tidlig måtte lære å de andre guttene og pleks

TE SANSTØL:

Første artikkel.

GJENNOM RINGEN

støls egen beretning om sin lysende bokse-karriere — Norsk enerett: VI MENN

PETE SANSTØL er et navn som får bokse-entusiaster til å bli varme i blikket — i Norge, i Canada, i U. S. A. ja, i mange andre land på den nordlige halvkule også.

Det er ikke så svært mange årene siden The Baby Cyclone var litt av en fane for gentleman-boksing og «fair play». Han er den nordmann som har drevet det lengst i boksporten uten å ta skade av den. Han har aldri vært slått i gulvet. Og han var uoffisiell verdensmester i Canada i begynnelsen av 30-årene da han hadde de berømte kampene mot Panama-negeren Al Brown.

Sanstøl er stadig på farten. I dag er han 52 år gammel og har slått seg ned i Oslo for en stund sammen med kone og en fortryllende indiansk adoptiv sønn. Pete skriver på en bok: «Gjennom ringen» — han instruerer i boksportens finesser — han holder foredrag — han er en himmelstormer som ut fra idealistiske beveggrunner kjemper for de små og mislykte i samfunnet.

VI MENN skal gi noen utdrag fra boken, hvor Pete Sanstøl forteller om sine mange hundre amatør- og proff-kamper — og hvor han har mange kloke ord å si om boksing som sport og kroppskultur.

Jeg vet at det er krefter som arbeider for å få bort boksingen, sier Pete Sanstøl. — Men jeg har sett tusenvis av gutter som har kommet på rett kjøl i livet fordi de i boksporten lærte respekt for reglene, for motstandere —. Og først når de forsto at de kunne ta nederlaget med et smil, bygget de opp sin egen karakter.

Jeg vet selv hva det vil si å være liten og underlegen og nødt til å kjempe mot overmakten. Jeg var så knytt-liten av vekst at de ikke ville ha meg med på juniorlaget i fotball hjemme i Stavanger i guttedagene. Så lenge vi spilte på lekken, ble jeg tålt. Men når det kom til en alvorlig kamp, satte de meg ut av laget.

Så hadde jeg denne dialekten å stri med. Jeg er født på Moi mellom Egersund og Flekkefjord — og alle skulle pirke på det rare språket mitt. Det hørte nesten til dagens orden at jeg kom hjem fra skolen med bløtt øye. Og var det ikke noen slagsmålsmarker på meg en dag, trodde mor at jeg måtte være syk!

Det merkelige var at jeg visste jeg kunne slåss og forsvare meg. Men juling fikk jeg, for jeg rok gjerne løs på dem som var mye større og kraftigere enn jeg.

Det var vel nærmest et mindre-verdighetskompleks som fikk meg til å begynne å bokse. Dette at jeg støtt og stadig ble gjort narr av og led overlast, skjerpet trangten til selvforsvar. Jeg måtte finne en sportsgren hvor det ble tatt hensyn til vekt og størrelse. Og så bestemte jeg meg til å bli nevekjemper.

De første boksehanskene

Men hvordan skulle jeg skaffe meg noe å ha på hendene? Jeg tok et av mors håndklær og sydde hansker av. Den nødvendige stoppen fikk jeg fra ullsekkene nede på kaien. Jeg holdt forresten på å bli knepet av en konstabel da jeg skar i de svære sekkene. Men springe

kan jeg som få — og den dyrebare ullen hadde jeg puttet inn under skjorta.

Boksehanskene var snart ferdige. Treningen kunne begynne. Vi drev på nede i kjelleren hjemme, og livet tok til å få mening for meg.

En lang, ranglete rødhåring på skolen hadde ertet meg så iherdig og lenge, at jeg nesten ikke fikk matbiten ned når jeg tenkte på alle de små ydmykelsene hans.

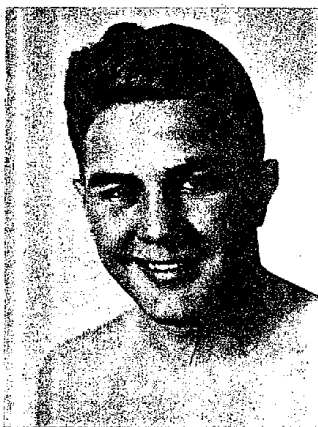
En gang sto Karsten og ertet meg med en flunkende ny fyllepenn. Han hadde en irriterende måte å vise at det var han som elde denne pennen. Jeg forsøkte å nappe den fra ham for moro skyld. Men han var snarere i vendingen — jeg fikk et kraftig spark i baken og guttenes hånlige latter på kjøpet.

Det bestemte meg: Karsten skulle bli mitt første offer! Jeg fortsatte innbitt med treningen.

Endelig kom dagen! I et frikvarter eglet jeg meg slik inn på Karsten at de andre forlangte at nå skulle vi slåss. Karsten var nok litt usikker. Han visste at jeg trenet i boksing.

Her er den lille gutten på Moi som tidlig måtte lære å slåss både med de andre guttene og sine egne kompleks.

Dette New York-fotoet av populære Pete var stjernebildet på veggen hos temmelig mange amerikanske miss'er, og Sanstel hadde stor tilgang på beundrerbrev.

Men han kunne jo ikke godt unnså seg heller...

Skoledagen var slutt og guttene fulgte oss ut til kamplassen. Jeg kastet bøkene fra meg, inntok boksestilling og ventet på Karsten. Han skattet litt betenkt på meg — lurte vel på dette nye med bokingen. Der sto vi og glodde på hverandre. Guttene skrek at nå fikk en av oss begynne. Jeg gikk langsomt mot Karsten og ga ham plutselig en rett venstre midt i fjeset. Det ble stille en lang stund.

Karsten så på meg. Kikket seg rundt. Så grep han bøkene sine og satte av sted. Jeg fikk ikke samlet meg såpass at jeg forsto hva som hadde skjedd. Men jeg hadde jo vunnet på en måte. Det mente de andre i hvert fall. Jeg hørte også at de sa noe om at nå var jeg ordentlig bokser — og det likte jeg best av alt.

Neste dag pilte jeg til skolen full av fryd. Jeg var anerkjent som bokser og fikk være i fred. Jeg hadde funnet frem til noe som satte meg i respekt. Det var som en åpenbaring!

Også før vi flyttet til Stavanger syntes jeg bestandig det bare var lek og moro å slåss. For meg var det så enkelt: En annen gutt kranget seg inn på meg, han slo først, jeg slo igjen — altså var det ikke jeg som hadde skylden.

Men da jeg skulle forklare far dette, ble det straks vanskeligere. — Det må to til for å slåss, sa han. — En gutt kan ikke lage et slagsmål helt alene... Det ga han seg ikke på. Og det skulle gå mange år av mitt bevegde liv før jeg helt ut

Manageren Burston hadde mange planer med Sanstel i USA. Blant annet ville han lansere ham som maler, og Pete gikk også i trening.

fattig visdommen i fars enkle syn på saken.

Når de la seg etter meg på skolen for dialekten min og fordi jeg var så liten av vekst, når både lærere og kamerater hadde moro av å plage meg på alle tenkelige måter — da gjorde jeg en merkelig oppdagelse: Jeg likte å gråte! Gråten ble min eneste venn. Min fortrolige i tunge stunder. Nå skjønner jeg at jeg formelig dyrket gråten. Jeg lengtet etter å komme hjem og la tårene strømme... Det virket omtrent som den bedøvelsen tannlegene bruker — smertene ble mindre, det vunde ikke så vondt lenger. Jeg følte meg bedre til møte når jeg gråt.

Enda bedre syntes jeg det ble hvis jeg lot vannet gå i buksene! Problemerkene ble ikke så store og uøselig da. Men når jeg ikke kunne gråte — og ikke våte meg — var det mange ganger ikke godt å være meg.

Som fjortenåring gikk jeg ensom omkring i Stavanger og grublet over mange spørsmål som jeg ikke fant skikkelige svar på. Jeg spurte meg selv: — Hvorfor må det være akkurat slik? — Hvorfor kan det ikke like godt gjøres på en annen måte?

Da var det jeg for alvor kom i kontakt med boksesporten. Jeg lærte leken i livet å kjenne. Det befridde meg for et knugende kompleks.

Dermed begynte et nytt kapittel i mitt liv, enda jeg ikke var klar over det selv. Jeg var bare glad fordi jeg hadde fått mange nye venner som jeg kunne banket litt på — og få bank av. Bokse med dem — vinne eller tape — også det at vi var like gode venner etterpå, hvordan det så gikk. Jeg følte at det saug inne i meg når slagene falt som de skulle, jeg jublet innvendig over en vellykket fiende. Det var et helt orkester av glede i kroppen når kampen var god, enten jeg så vant eller tapte. Den gleden jeg føler ved en vakker boksekamp i lek og moro og uten brutal slugging — den gleden vil jeg gjerne få beholde så lenge jeg lever.

Kampen ombord i krigsskipet

En dag ankre et amerikansk krigsskip opp på havnen i Stavanger. Jeg følte meg nå som overlegen boksemeister hjemme i kjelleren, og kameratene mine mente at jeg fikk ta imot utfordringen fra marinegastene ombord. Vi skulle få utover virkelige boksehansker til kampen.

Bare det var en opplevelse. De gamle hanskene var gode nok til sitt bruk, men disse var noe helt annet. Det var formelig liv i dem — de bokset nesten av seg selv! Jeg jublet og lo og var over all måte glad. Nå skulle det bli ordentlig boksing.

Jeg løftet hodet og så rett inn i et smilende negerfjes. En kar som var litt eldre enn jeg, sjokoladebrun og vakker. Det var like som ingen ende på hva det smilet fortalte meg — gleden over å møte en glad gutt, anerkjennelse for den måten jeg lekte med hanskene på. Ja, vi to koset oss sammen i bokseringen!

Vi kunne ikke si stort til hverandre. Men på en merkelig måte ble jeg fra den dagen venner med negrene — og med alle av andre raser også for den saks skyld.

Jeg husker ikke stort av selve boksingens ombord på orlogsskipet. (Forts. side 37.)

KONGEN KAPER

Vaktporter skal he

De fleste husker for på Dovre siste sommer skjønt nei! et ektepar s forbudt område på m stoppe på gjentatte an daten er blitt henlagt men en konsekvens ha Ny vaktinstruks fra H at vaktporter bare ska utsett for angrep som livsfare, eller når de om å gjøre det. Hvis e kelig ordte om å skyt ikke løste skudd selv angriper bygninger el serer et gjerde eller e ikke stopper på anrop bruker skytevåpen, s sikker på at det fo angrep som kan ikke andre midler.

Forsvaret trenger 12

Etter flere års eke diskusjoner frem og till at vi områder kommer maskopprustningen til e ker. Forvarende blir sjon av den britiske m til å bygge på. Det e Forsvaret trenger 12 0 å være noenlunde skik d møte ABC-angrep. tyske panserkanon, som av i Forsvaret.

Apropos r

Som et apropos til sjon om romskip og de passningsveie, kan vi m ligs flyruten for en t flymedisinske institutt d være tilfelle for gelyt i alle medisinske bindelse med flyging drive selvstendig forsø kontakt med flyvende det. Vår nye flymed rikelig utrustet med d larne er hjelpemidler i troll på de forskjellige er det installert et imp kammer, hvor tempera ned i 60 minusgrader til hos det er i en ho Her blir flygere testet av bildet er det persø trykk-kammeret det sa ner igjen å en vanlig o

Tusener av nye rekrutter finner i disse dager sin plass i Forsvarets rekker. Tanken på 16 eller 18 måneders sammenhengende tjeneste i Kongens klov er det vel bare de færreste som er blitt helt forveit med, og svært mange er det heller ikke som har gjort seg opp noen mening om hvordan man bør innrette seg for å få mest mulig ut av den lange tjenestetiden. I alle velkomstbrosjyrer og taler blir betydningen av den enkeltes personlige innstilling understreket i mer eller mindre vakre ordalag — og som regel med den samme virkning som når man skvetter vann på gdsa. La oss derfor innskrenke oss til å slå fast at aldri har noen rekrutt i det norske forsvaret hatt større muligheter for å utnytte tjenestetiden på fornuftig vis. Millionbeløp bevilges til utveipplæring. Det er hindrevis av teoretiske og praktiske fag å velge mellom — og alltid et eller annet som passer for det stulle yrket man har gått for. Velledelsesten er godt utbygget på fleste steder — nær sagt enhver form for suun og hyggelig avveiping er representert i forelegningen.

Det primære er og blir imidlertid den militære opplæring. Rekrutten er innkalt for å lære å mestre de oppgaver han blir satt til om landet vårt skulle bli utsatt for angrep. Det tjener ingen — eller minst rekrutten selv — om han sluntrer unna denne delen av oppgaven. Lykke til — og GOD VAKT!

Sivil på perm

Reglementet sier i dag at manuskaper med minst 48 timers permisjon kan benytte sivilt antrekk på permisjonsstedet. Det innebærer at soldaten sjelden har anledning til å gå sivilt antrekket på weekend-permisjoner. Nå har imidlertid Hærens overkommando lagt frem forslag til nye bestemmelser som går ut på at tidsgrensen settes til bare 24 timer. Det vil med andre ord si at det også på såkalt kort weekend-perm blir anledning til å trekke i sivilklær. Man regner med at Hærens forslag, som sikkert får tilslutning også fra de andre forsvarsgrener, vil bli fremmet for Forsvarsdepartementet med det første.

Fly-perm er populært

Militært personell som kan vise gyldig permisjonskort eller reisende, har stor billettmoderasjon på innenlandske flyruter. Regelen sier at man i alle tilfelle har krav på 25 prosent moderasjon i billettprisen med garantert plass på flyet. Velger man å ta chansen på 50 prosent moderasjon, som det også er anledning til, risikerer man å måtte vike plassen for passasjerer som betaler full pris.

Etter at denne ordningen ble innført for noen år siden, har tallet på militære flypassasjerer stadig økt. I kalenderåret 1955 hadde SAS og Braathens SAFTM tilsammen et passasjerantall på 12 000 av militært personell. Fra 1. oktober 1956 til 30. september 1957 hadde SAS alene 20 500 militære passasjerer som reiste på moderasjon, 8 500 med 50 prosent og 12 000 med 25 prosent. Braathens SAFTM hadde i første halvår 1957 4 300 militære passasjerer, med omtrent en halvdel hver på de to prosentsetsene.

Og så var det — — —

kapteinen som spurte soldaten hvorfor han hadde hvitt skjert i halsen. — Det er ikke skjert, svarte soldaten, — det er linningen på underbuksa!

om var på vei

len ene hånden
dre. Han kas-
og traff ham
smalt riflen.
n og straks
i sanden mens
kjente at det
nedover lå-

seg ikke om,
fet han hadde
åpnet øynene,
alalær nærme
ikket øynene

salve mellom
v i ham igjen.
det og så seg

tet i alle ret-
blandet seg
lytterne som
ter kom Kra-
n med to sol-
til Mallory:
de gjort det
han. — Ikke
kjente med
st.

— Bare si

ham: — De
sine, sa han.
isk. Du har

førstehjelps-
set såret og
y la seg til-

sa han, —
tidsnok fra
engt kamel-

da han var
— Vi kommer
han. — Vi
Jeg ga Dem
å fulgte jeg
feil jeg tok
e, trodde jeg
Han nølte
i sikkerhet.
så Mallory
ta tok det
rtalte henne

på Kramer.
re bedrevet
med denne
sin sunne
av tåpelig
menneske-
Men kunne
s noe?
fra Serowe,
fått tak i
med dem
fyrene her
dette tullet

dette blir

Kramer tok
ørket svet-
dette opp-
rapporten
ullet.

de Mallory.
ann! Kra-
g hard. —
alt som

er hva De
De sendte
ne, fulgte
t jeg ikke
å oppspore
De vil hen.
kreve en

ørstet san-
i plutselig

— Men jeg plundret litt jeg også,
sa Mallory.

— Det snakker vi om siden, sa
Kramer og snudde seg vekk.

— Vent litt! Mallory hadde reist
seg, så buste han ut: — De er helt
utslett! De trenger en hvil og den
må De unne Dem nå! Hvis De ikke
vil ta permisjon, da. Vel, jeg skriver
en rapport og forteller hele den for-
dømte historien. Det gjør jeg for
Deres skyld, sir... Og for hennes...

Kapteinen satte seg ned igjen med
hodet i hendene: — Jeg skjønner
Dem, sa han etter en lang pause. —
De har rett. Jeg trenger hvile. Jeg
skal... si det til Maria. Hun kom-
mer til å forstå.

Han reiste seg, tørket seg rundt
munnen med håndbaken og brølte en
ordre til den nærmeste soldaten.
Da var han akkurat som før i tiden.
Slik endte den vesle krigen om
geitene.

GJENNOM RINGEN...

(Forts. fra side 5.)

fastsatt. Bare det at jeg skjente at
nå bokset jeg på den riktige måten.
Jeg lekte i ringen — den gangen som
alltid siden. Og jeg hadde ikke noe
ønske om å slå motstanderen ut —
for da sluttet jo den deilige leken.

Det har vært nok av kloke hoder
som har ment at denne innstillingen
var en ekstra belastning for meg på
veien mot høyden. Jeg var ikke så
totalt hensynsløs som jeg måtte være
hvis jeg skulle gjøre en virkelig
boksekarriere, mente de. Men jeg
kunne simpelthen ikke gå på akk-
ord med min overbevisning: *Boksing*
— og all annen sport og idrett —
skal være lek og intet annet.

Min veileder fra de første rundene
i livet kan jeg aldri glemme —
Johan Jarmann i Stavanger. — Når
jeg ville vise hvor flink jeg var blitt
og slo løs på ham, ventet Jarmann
kaldt og rolig til jeg hadde rast fra
meg. Så kom det tørt:

— Nå, Pete, skal vi ikke snart
begynne å bokse litt?

Jarmann må ha hatt en sjelden
øyne til å lære fra seg litt av bokse-
sportens mange mysterier. Og sik-
kert har han frydet seg hjemme i
Stavanger når jeg gjorde det godt
ute i verden.

Men Jarmann pustet også til min
ergjerrighet på det boklige område.
Han gjorde det klart for vesle Pete
at skulle han bli en god bokser,
måtte han se å lære seg alt han
kunne få med seg. Det var akkurat
som med mor: Hun hadde det nok
temmelig vondt den dagen veslegut-
ten hennes skulle opp til middel-
skoleeksamen — for hun var redd
for at all sporten hadde tatt luven
fra lekselesningen. Hun var sjele-
glad da jeg klarte meg — og siden
i livet har jeg sørget for å plukke
opp litt av hvert som det er godt å
vite.

Stortingsmannen som slo Pete
Sanstøl!

En bergenser ga meg ordentlig
juling engang. Ja, han er visst den
eneste bokser som har slått meg to
ganger! Er det tilfelle, så er det bare
en bekræftelse på at bergenserne er
«noe for seg sjøl». Alfred Andersen
heter han, og nå skal han på stor-
tinget. Da blir det ikke greit for de
andre som er der! Hvis han da er
like skarp i de politiske oppgjørene
som han var i ringen!

Jeg husker en annen kar som og-
så er bergenser: Odd Nøstedahlsom
vant over meg i norgesmesterskaps-
kampene i 1926. Odd lærte meg at
jeg alltid måtte sørge for å være
godt forberedt — en lærdom jeg er
meget taknemlig for.

Håkon Lind var en bokser som tok
sporten med samme humør som jeg.
Vi likte begge to leken i boksingen
— og det var ikke først og fremst
om å gjøre å vinne kampene. Vi
møttes visst bare en eneste gang i
ringen — og da vant jeg. Men
Håkon var den fineste bokseren av
oss!

I 1922 kom jeg til Oslo og ble tatt
hånd om av Georg Brustad. Det var
han som lærte meg at det går an å
bli en dyktig bokser uten å ta skade
på sin sjel. Jeg tror jeg kan påstå
at Brustad lærte meg å bli «en god

taper» også — å forstå betydningen
av «fair play» lenge før jeg hadde
lært uttrykket.

Jeg var så heldig at mine første
familiende trinn i bokseringen ble
voktet av menn som visste hvor
farlig berømmelsens rus kan være
— i boksesporten som på andre om-
råder.

Mine siste amatørkamper hadde
jeg på O.A.K.S internasjonale stevne
i Turnhallen 10. og 11. april 1926.
Jeg var 21 år gammel og startet i
fjærvekt. På det stevnet vant Otto
von Porat, Håkon Hansen og jeg alle
kampene våre. Jeg husker jeg var
ivrig, fordi dette skulle være mine
siste kamper som bokser. Derfor ble
det til at jeg slo ut karer som bergens-
seren Jakob Iversen og den hollan-
ske mesteren J. van Ploots for full
telling i første runde...

Munter episode på Hønefoss

På den tiden skulle Håkon Hansen
og jeg gi en oppvisning i nærheten
av Hønefoss sammen med noen andre
Oslo-boksere. Arrangementet var
ikke særlig bra, det kom få men-
nesker og det endte med at bokserne
ikke fikk reiseomkostningene dekket.

Noe måtte gjøres. Jeg tenkte at
vi kunne jo arrangere en ekstra-
forestilling senere på kvelden. Det
gikk store ord om en hjemvendt
norsk-amerikaner der i bygda. Han
skulle ha slike kjempekrefter og
kunne nedlegge en hvilken som helst
nordmann i ryggtag eller boksing.
Fyren ble hentet og erklærte seg
villig til å møte Håkon Hansen i
kveldens hovedkamp. Jeg startet en
lynreklame og det møtte ganske
mange tilskuere. Jeg åpnet med et
lite kåseri om boksing og konsentra-
sjon. Så snakket jeg om de fysiske
krefter og deres betydning for folket
i sin alminnelighet og for bondene i
Buskerud i særdeleshett, deklamerte
noen vers av Wildenvey og sang et
par visestumper. En hel liten revy
altså som nesten kunne måle seg med
Einarr Rose's «Gay på landet» på
Bygdø Sjøbad.

Men hvordan gikk det så med den
sterke mann? Jo, på et vink ga meg
skulle Håkons sekundant nyse en
gang i annen runde — og dermed
skulle norskamerikaneren slås ned
for full telling. Alt gikk etter opp-
skriften: Et stykke ut i annen runde
lød et nys vidt ut over Hønefoss. I
samme øyeblikk lå bygdas strekk
utstrakt på valplassen med lukkede
øyne, lyttende til lerkens jublende
toner og suset fra Randselva...

Første proff-kamp — Paris — USA

Men O.A.K.-stevnet ble nok ikke
min siste boksekamp! Enda jeg
hadde startet en liten bedrift og
hadde planer om å bli forretnings-
mann. Georg Brustad fikk nemlig
overtalt meg til å ta en proff-kamp
i sirkus 2. mai 1926. Her slo jeg en-
gelskmannen Gallacher i første run-
de, og Harald Undersrud hadde plan-
lagt en tur til Tyskland for meg. Og
med den turen begynte reisen ut i
eventyret. Mine foreldre var reser-
verte, de forsto mindre og mindre av
hva denne gutten deres tenkte på.
Her hadde han så smått begynt med

(Forts. neste side.)

ET HELÅ

Alq

Kj
ut
og
bol

Få større
utbytte
av
utenlands-
reisen

Lær språk på 60
LINGUA

Reiser De i utlandet uten å kunne sp
går De glipp av det vesentligste
reisens charme. De kan selvstøt g
Dem forståelig med tegnspråk, men
kommer aldri i kontakt med andre
denne måten. En god venn med f
blir De bare når De kan snakke d
egget språk. Planlegg utenlandse
allerede nå, ved å lære språket
ferien begynner.

De lærer fort — lett — grundl

Året har 8760 timer. Bruk 60 av den
Lingua og De kan nok språk
praktisk bruk. Spanderer De en hygg
halvtide hver dag, vil De i løpet av
måneder kunne nok engelsk, fransk
et annet språk til at De befrem i
å snakke med utlendinger.

Rimelige betalingsvilkår.

De kan få et Lingua-kursus konf
eller på avbetaling for 15 kroner m
den. Det er heller ingen ting i ve
for at flere går sammen om det san
kurset. Da blir avdragene helt u
tydelige.

forretning — og så ville han reise fra det hele! Og jeg hadde ikke noe å forklare, ikke noe å si for resultatene forelå. Så bar det sydover til Berlin. Jeg var fast bestemt på å vise mine landsmenn at jeg kunne bli verdensmester i boksing — det fikk ikke hjelpe om avisene hånste meg litt for det, de kunne bare vendte. Så drog jeg.

I Berlin varte det ikke lenge før jeg oppdaget at her nyttet det ikke med mine erfaringer fra Norge. Det var ikke bare språket som skapte vanskeligheter, det lå noe i luften som gjorde meg usikker, en slags anelse om noe som skulle komme.

Jeg fikk min første kamp, min første på tysk jord, og det gjorde at Harald bestemte seg for å dra til Paris for å forhandle om kamper der i boksesportens europeiske sentrum. Jeg fikk penger slik at jeg kunne holde det gående og etter å ha arrangert med en stedfortredende manager dro Harald av sted til Paris. Imens kjempet jeg en ny kamp og fikk heldigvis en ny seier.

Operert — ensom og forlatt

Men nå begynte nesen min å plage meg. Den blodde litt og jeg fant ut at det var best å få den operert. Det ble gjort på et sykehus og da jeg skulle betale tok de ganske enkelt alle de penger jeg hadde i honorar! Det var jo svært så greit for dem, om ikke for meg.

Jeg tok det ikke så tungt, jeg vandret av sted til boksearrangøren med nesen full av tamponger for å hente gasjen for min siste kamp. Men der kom sjokket — den var blitt hentet av den stedfortredende manager!

Så vandret jeg videre til mitt losji. Jeg hadde levert nøkkelen til rommet før jeg ble lagt inn for operasjonen. Og da jeg ringte på åpnet vertinnen døren og spurte brydd hva jeg ville der! Når jeg ikke hadde betalt husleien, hadde jeg ikke noe der å gjøre. Og hun beholdt bagasjen min som sikkerhet.

Der sto jeg, fattig, fremmed og alene. Min første tanke var å telegrafere til Harald etter penger men det hadde jeg aldri før gjort og det ble ikke til noe nå heller. Så gikk veien til Tiergarten hvor jeg fant meg en benk. Den ble min seng, i nærheten sto en drillefontene som ga meg frokost, lunsj og middag. Det var vann og brød — uten brød.

En landsmann

En dag kreket jeg meg bort på Under den Linden for å lese på Aftenpostens oppslagstavle der. Da hørte jeg en stemme bak meg si: Er det ikke Pete Sanstel?

Det var Tore Tjersland fra Flekkefjord. Så ble jeg invitert hjem til ham på middag. Den første suppetallerken forsvant, det samme gjorde nr. 2, og da alle rettene gikk ned i dobbelt porsjon, til og med desserten, da var det en smilende Tore som spurte: — Pete, når spiste du sist?

Jeg ble plutselig så varm og rød i hodet, og så overmannet bevegelsen meg. Jeg kan ikke egentlig si at jeg gråt, tårene bare helt enkelt strømmet ned på begge sider av min såre, nyopererte nese og ned i servietten.

Det var godt å få fortalt alt sammen, det var godt å være i hjemmet hos en landsmann som hadde så lett for å forstå hvordan slikt kan gå til.

Tore Tjersland ble fra da av min manager for den nærmeste tid. Han ordnet det slik at jeg fikk låne noen penger og kunne begynne treningen igjen. Ved hjelp av sine venner ordnet han det også slik at jeg traff Arthur Bullup, manager for Max Smelling. Bullup sørget for at jeg kom i samme treningsleir som den gode Max, og så begynte noen herlige dager.

I neste nr.: Til Paris — og til USA.

Congo — . . .

(Forts. fra side 25.)

fylte oppvaskkummen med vann og såpepulver og begynte å vaske hvert eneste håndkle hun kunne finne. Så snart hun var fornøyd med vaskingen og nesten hadde skrubbet håndklærne i filler, tok hun strykejernet og begynte å stryke dem. Den fordømte tingen virket ikke som den skulle — støpselet var ikke satt i — enda hun om og om igjen prøvde det kalde jernet med en våt finger akkurat sånn som Mrs. Brock hadde gjort.

Jeg ville gjerne se hvordan det gikk hvis jernet ble varmt og satte støpselet i kontakten. Dampen fra de våte håndklærne skremte henne litt, og hun klasket til dem som om de var levende. Hun strøk og slo, og slo og strøk, og til slutt var håndklærne tørre — det vil si svidde. Hva nå? tenkte jeg da jeg fjernet jernet og tok ut støpselet.

Congo dukket ned i stoppekurven og opparbeidet en rasende fortvilelse under forsøkene på å tre tråden gjennom nåleøyet. Til slutt ble hun inderlig lei av det og lot meg tre nølen for seg, og med et frydefullt sukk satte hun seg til å sy. Hun brukte munnen og tennene og fingerne og føttene ja, hun gjorde faktisk alt, uten å sette seg på nålen, i dette delirium av hjemlig lykke. Og hun elsket å vaske gulvene og skrubbe dem til de var så blanke at hun kunne speile fjeset sitt i dem.

Når hun endelig var ferdig med husarbeidet, satte hun seg på sofaen for å se i et billedblad. Hun holdt det som regel på hodet, og *Løse* var hennes yndlingsblad.

I denne tiden opptrådte Congo i flere teatre og nattklubber i og omkring New York. Situasjonen var ganske underlig, for skjønt mitt navn ikke var knyttet til nummeret og Thomas alltid var den som annonserte henne, nektet den lille primadonna å gjøre et eneste kunststykke uten at jeg var til stede. Jeg behøvde ikke være på scenen og heller ikke bak kulissene. Det var nok for henne å vite at jeg var et sted blant publikum og holdt øye med henne.

Congos første opptreden i Lynn ble helt fantastisk. Hun ble presentert som Miss Congo, Hollywoods nyeste glamour girl, og feide inn på scenen i en hvit silkenattkjole oversådd med paljetter, mens hun klasket de bare svarte føttene i gulvplankene. Over det frekke fjeset holdt hun en forseggjort parasoll som hun hvirvlet rundt med den største eleganse og senket flørtende mot publikum, før hun slo den sammen og byttet den med taktstokken som Thomas ga henne. Så smudde hun seg mot orkesteret, slo taktstokken i hodet på Thomas for å påkalle oppmerksomhet, og idet han bøyde de hårete skuldrene og armene, begynte Ouverturen.

Alt gikk som smurt til Congos store balansenummer kom. Kledd i en drøm av et ballettkostyme sprang hun opp på den ene enden av linen, bøyde seg etter parasollen og spasserte over til den andre enden. Da hun var nådd halvveis tilbake igjen, slapp hun parasollen — som hun skulle — og la seg ned på ryggen med armene rett ut. Så reiste hun seg opp i stående stilling på linen og løftet den venstre foten høyt over hodet og balanserte på den høyre.

Nå var det Congo føyde til noe nytt i repertoaret. I stedet for å gi tegn til applaus ved å klappe hendene sammen over hodet, gjorde hun noe ganske annet. Det dryppet fint gjennom den lyserøde tyllen over knærne hennes, og dråpene ble snart til en kraftig skur. Da skybruddet var over, trippet hun elegant til enden av linen og kom ned på gulvet. Skrik og hyl og en dundrende applaus fylte nattklubben, mens min lamslåtte manager ga sjimpansen en kraftig dask over den våte enden.

Congo satte i et hyl og fór ut fra

scenen, for straks etter å komme tilbake med en kost. Og nummeret fikk en fantastisk avslutning ved at Congo i sitt romantiske ballettkostyme vasket gulvet med den største iver, mens Thomas fortsatte med å skjelle henne ut for hennes forferdelige manerer.

Å, Congo! Med all sin djevlskap var hun en av de interessanteste personligheter jeg har møtt, hun var oppfinnsom og sjarmende og underfundig og uskyldig som et barn. Det var grusomt å måtte skille seg av med henne.

Da humoristen . . .

(Forts. fra side 32.)

han var redd for at han ikke skulle få pace, forteller Henning Olsen.

— Jeg skal beinflu første runden, lovt jeg. Og sannelig fløy unggutten fort. Ikke bare i første runde, men under hele løpet. Han så ikke snurten til konkurrenten som måtte finne seg i å bli slått på sin spesialdistanse. Resultatet ble at unggutten som var med for å få «to gratisbilletter» dro avgårde med første ærespris.

Og så kunne han sitte og følge Oscar Mathiesens kamp mot russeren Burnoff med den eiendommelige hoppestilen. Han slengte bena nesten over hodet, og var suveren på de lange distansene.

— Men Oscar vant som han ville. Det er den største idrettsmannen jeg har møtt, er Henning Olsens karakteristikk av vår skøytekonge som han beundret høyt.

1911 ble Henning Olsens første store sesong, og den beste. Da gikk han fra skolebenken rett på Gamle Frogner og slo alle konkurrentene i NM. Både 500 og 1500 vant han klart, og på 5000 ble det «bare» annenplass.

Den tiden hadde idretten en annen plass i samfunnet. Da europamesterskapet skulle arrangeres på Hamar uken etter var ikke den 20 år gamle Henning med blant deltagerne.

— Jeg turde ikke spørre om fri fra skolen fordi vi hadde tentamen, sier Henning Olsen.

Men noen uker senere under VM i Trondheim var han på plass igjen. Russeren Nicolay Strunikov som dukket opp plutselig på Gamle Frogner og gikk et oppvisningsløp under verdensrekorden på 5000 meter, var suveren i Trondheim. Han vant fire distanser.

Henning ble nr. 3 sammenlagt etter at han på sin spesialdistanse — 500 meter — hadde stoppet opp 20 meter fra mål på grunn av en feil.

I en rekke år var Henning Olsen en av våre fremste representasjoner, løpere, og vant mange steiner. Men arbeidet krevet sitt, og det var ikke lett å sitte som dommerfullmektig langt til fjells og samtidig holde seg på toppen. Derfor gled han mer ut av bildet, samtidig som den 7 år yngre broren Oskar kom frem i lyset.

Siden har Henning Olsen spilt en aktiv rolle i skøyteadministrasjonen som takk for den gleden han har hatt av sporten.

— Det er moro å følge utviklingen fra ringside, sier han i dag. — Og det har vært store forandringer siden den gangen i 1920 da Oscar Mathiesens skrev i Tidens Tegn at unge skøyteledere som ville gå til topps, måtte «et par måneder for isen legger sig begynne aa avstaa fra all spirituosaa og tobakk. Man maa ikke anstrenge sig den første tidens».

Maja i forhør . . .

(Forts. fra side 8.)

en dram med en fyr, og du kan lette'n for noen tiere når du synes han er for gnien, men at jeg lokker noen i ei felle, nei never! Nå

må jeg sannelig se fullmektig, for det sittende på meg. Jakt etter den kaned noen i de siste også hvem som ha

— Hvem det er sitte der og blink Deres, nå, det slo vite. Men så grov mot meg vil jeg a jeg skulle ha lyst synes nemlig det e en fyr i bakhodet kunne jeg aldri f slæppe ut hvis jeg f

Å nei, den biter je lenge De beholder nene hu merra p meg. Legg penga

for overveie å forte ja, hit med penga, ger, enten De vil t

— Hvem som ha spør De. All right, tipset, men hvis De ymter om at jeg purken, da blir je ders kommer til å s

Ja, der sa jeg hv Anders med jernn forresten bare nev den han slapp ut

måneder siden hu vellinga så alle sk ei mokke. Først f

er ei snill jente, og det skulle gå da l Det var Jenny sjel det forleden kveld

sanning. Jeg orke jeg, Maja, sa ju til

— Hva orker'u

— Han Anders svingen på meg.

— Assen har'n i

— Første gang f Stortinget. Han og så sa Anders at i Voligata å drekk

ders, og så slo'n i ren.

— Dette kan vi sa'n, og plukka s fra fyren. — Ta h

— Så gikk vi u da fant'n en feit k

og fikk han fyren o

— Men du slår'n

— Nei da, sa'n.

— Så fikka jeg Jenny, — og An

tygga. Fjorten hu ka'n opp, og jeg f

— Dette vil jeg i sa jeg til ham.

— Du har vært svarte'n, — gjør s

får'u bank, og det

Ja, slik fortalte h

tilfullmektig, og h

ikke så mye bank i

si kake en gang h

ikke gå til krinn

hadde sagt at hu v

for deaktighet i d

— Interessant,

skjenner nok De s

tig. Nå kan De jo

Men på må De ik

Han Anders bor h

K. Hvis dere reis

dere hele butikke

Anders trommet s

kalass. så i dag e

Han får ut på by

kvelden, og så kan

en fluk kan til å

ta'n når'n slår. M

Jenny. hu er bare

at hu er havna i h

— Jada, fullmek

passer på meg sjø

det de neste gang

len kommer drasse

Maja er ikke av d

noen noe vondt. O

vara i beit for no

fig, så husk at jeg

hjelp, særlig hvis

noen gryn til en bl